

PIENI PYHÄVESI –YHDISTYS RY:N TOIMINTAKERTOMUS 2018

(Sisältää joitakin tietoja myös vuodelta 2019)

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 1.9.2018 Liisa ja Antti Sihvon kesäasunnolla, Sihvonniementie 110. Kokoukseen osallistui viisitoista (12) yhdistyksen jäsentä.

Vuosikokouksessa valittiin toimikaudelle 2018–2019 entinen hallitus eli yhdistyksen hallituksen puheenjohtajaksi Liisa Sihvo (p. 0400 754 614), varapuheenjohtajaksi Lauri Sihvo (p. 050 550 0332), sihteeriksi Pirjo Mustonen (p. 045 348 8788) sekä hallituksen muiksi jäseniksi Pentti Holmström (p. 0400 751 622), Seppo Sappinen (p. 040 825 6137), Petteri Vitikainen (040 860 6719) ja Pasi Waaramäki (p. 0400 733 677) sekä rahastonhoitajaksi Martti Kalliala (p. 040 503 2070).

Toiminnantarkastajaksi valittiin Mirjami Sihvo, varalle Antti Mähönen.

PIENI PYHÄVESI -yhdistys ry perustettiin 17.7.2010. Yhdistyksen tarkoituksena on vaalia ja edistää Pienen Pyhäveden tilaa järven ja sen lähialueiden arvon ja elinkelpoisuuden säilyttämiseksi tulevillekin sukupolville sekä toimia ilmenevien epäkohtien korjaamiseksi. Kimmokkeen yhdistyksen perustamiselle antoi VT5 perusparannus, joka alkoi syksyllä 2009.

Hallituksen kokouksia oli vuoden 2018 aikana kolme (3). Jäseniä yhdistyksessä oli vuoden 2018 lopussa 51.

Ruoppaus

Ruoppauslupa

Pääasia vuoden 2018 toiminnassamme on ollut ensin ruoppausluvan saaminen ns. Poininjoelle ja loppuvuodesta rahoituksen järjestäminen.

***Historiaa:** Poininjoen ruoppauksen suunnittelu oli alkanut jo vuoden 2015 vuosikokouksessa, jolloin ruoppauksen ajankohdaksi kaavailtiin vuoden 2016 alkua. Kuitenkin ruoppauksesta luovuttiin ELY:n suosituksesta. Heidän mukaan yhdistyksen kannatti odottaa hallintopakko-asiamme päätöstä 2017.*

*Hanke jatkui vuona 2017. Tavoitteena oli katsoa saadaanko ruoppauslupa pelkällä ELY -keskukseen tehtävällä ilmoituksella. Näin ollen laadimme tekniset laskelmat ja piirustukset (Lauri Sihvo) sekä hankittiin vesialueen omistajien ja ranta-asukkaiden suostumukset sekä läjitys lupa Salmelan tilan (507-426-1-496) maille. Helmikuussa 2017 saimme ELY:ltä vastauksen, että **hankkeelle on haettava vesioikeudellinen lupa Itä-Suomen aluehallintovirastolta.***

Maaliskuun alussa 2017 postitettiin ruoppauslupahakemus (6 sivua ja 12 liitettä: lausuntoja, valokuvia, karttoja, suostumuksia, piirustuksia) aluehallintovirastolle. Hakemusta jouduttiin monin eri tavoin täydentämään vuoden 2017 aikana mm. laatimaan vastineita ja lisäselvityksiä sekä lähettämään erilaista aineistoa mm. yhdistyksen säännöt sekä hallituksen ja yhdistyksen kokousmuistioita jopa vielä lokakuussa 2017. Elokuussa 2017 antamansa lausunnon mukaan ELY -keskus ei nähnyt estettä luvan myöntämiselle.

Viimeisenä vaiheena vuoden 2017 prosessissa oli vahvistaa asia yhdistyksen vuosikokouksessa, joten 25.11.2017 pidettiin PIENI PYHÄVESI -yhdistyksen vuosikokous 2017, jossa:

- päätettiin vesioikeudellisen luvan hakemisesta
- päätettiin rahoitusvaihtoehdoista ruoppauksen toteuttamiseksi

- annettiin hallitukselle valtuutus ruoppauksen toteuttamiseksi ruoppausluvan vahvistuttua

Kopio vuosikokouspöytäkirjasta lähetettiin 28.11.2017 Itä-Suomen aluehallintovirastolle.

Vuoden 2018 aikana ruoppausasiamme hoito jatkui: 4.1.2018 soitettiin AVI:iin; päätöstä voidaan odottaa aikaisintaan 1 kk:n päästä.

Päätöksen viipymisestä huolimatta hallitus päätti 4.4.2018 hakea rahoitusta ns. LEADER-ryhmän hallinnoimasta TEEMAHANKKEESTA Veej´jakajalta (hakuaika 15.2.–10.4.2018). Rahoituksen saaminen kaatui kuitenkin siihen, että emme ehtineet saada vesioikeudellista lupaa Itä-Suomen aluehallintovirastolta.

AVIn ja ELYn edustajat suorittivat ns. maastokäynnin Poitinjoella 12.6.2018, tällöin tarkistettiin mm. läjityspaikkojen sijainti ja annettiin AVI:lle maastokartta, johon oli läjityspaikat 1 ja 2 merkitty. Yhdistystä edusti tilaisuudessa Seppo Sappinen ja Liisa Sihvo. Tilaisuus ei antanut meille minkäänlaista ”viihiä” päätöksen luonteesta.

Aivan heinäkuun lopussa saimme lopulta AVI:lta kauan odottamamme päätöksen koskien ruoppauslupahakemustamme (Itä- Suomen aluehallintoviraston päätös 44/2018/2, ISAVI 7282/2017annettu julkipanon jälkeen **25.7.2018**). Ts. Pieni Pyhävesi –yhdistykselle myönnettiin yhdistyksen tekemän **hakemuksen mukainen lupa vesialueen ruoppaamiseen** Pienellä Pyhävedellä Mäntyharjun kunnassa. Tästä päätöksestä ei kukaan enää valittanut Vaasan hallinto-oikeuteen 24.8.2018 mennessä. Tarkistimme asian kahdesti eli 28.8. ja 30.8.2018, joten saatoimme siirtyä ruoppauksen käytännön toteutukseen.

Ruoppaus, käytännön toimet

Aluksi ruoppaus suunniteltiin toteutettavaksi jo marraskuussa 2018. Koneyrittäjiä kartoitettiin Tarmo Kuosan opastuksella.

Alustavat **ruoppaustarjoukset** pyydettiin Jouko Pylkkäselältä ja Ilkka Lepältä. Lisäksi asiaa tiedusteltiin kahdelta muulta yrittäjältä, mutta he eivät olleet kiinnostuneet hankkeesta. Massojen läjitys ei ollut tässä vaiheessa arvioissa mukana.

10.11.2018 suoritettiin **maastokatselmus** ruoppausalueella kaivutyöyrittäjä Pylkkäsen kanssa (mukana Petteri Vitikainen, Lauri Sihvo ja Liisa Sihvo). Tällöin tarkistettiin mm. läjityspaikat ja kaivuutyön esteenä olevat puut.

Petteri Vitikainen vastasi **puiden kaadosta** joulukuun puolivälin paikkeilla.

Ruoppausavustusten hakeminen

Varsinaisen kaivuutyön hinta-arvio oli 5000 euroa, arvio muusta oheistyöstä 5000 euroa ja lupa 2052 euroa. Tältä pohjalta alustava kustannusarvio koko hommalle oli n. 12.000 euroa. Näillä tiedoilla lähdimme hakemaan avustuksia hankkeellemme. Vapaamuotoiset avustushakemukset lähetettiin viikolla 36 seuraaville tahoille:

- ELY-keskus
- Etelä-Savon Maakuntaliitto
- Kymijoen Vesiensojelu yhdistys ry
- Lahnavesi-Tuusjärvi Osakaskunta
- Liikennevirasto
- Metsäkeskus
- Mäntyharjun kunta
- NEFCO
- Suomen Luonnonsuojeluliitto

- Suomen Luonnonvarain Tutkimussäätiö
- Suomen Ympäristökeskus
- Veej´jakaja

Useat näistä organisaatioista ilmoittivat, että asia kuuluu ELY:lle. Joiltakin ei saatu vastausta lainkaan. Suomen Luonnonsuojeluliitto ilmoitti, että asia kuuluu Suomen Luonnonsuojelun Säätiölle ja apurahojen haku-aika on 14.1.–15.3.2019. Tätä olemme parhaillaan tekemässä.

ELY:ltä saimme ilmoituksen, että avustukset on haettavissa lokakuun puolivälistä marraskuun loppuun. Käytännön toteutus tapahtui keväältä tutun Veej´jakajan kautta (Leader -hanke). Tuki piti hakea ns. Hyrrä -järjestelmän kautta. Tämä taas aiheutti lisätöitä: jotta pääset Hyrrään, tarvitset ns. Katso -tunnisteet ja näiden saaminen taas vaati yhdistykselle Y-tunnuksen. Y-tunnus piti hakea vuorostaan Verohallinnolta (3 viikon odotus). Saimme lopulta hakemuksen lähtemään 1.10.2018. Hakemusta täydennettiin vielä marraskuussa.

Hankkeen kokonaiskustannukseksi muodostui Veej´jakajan ohjeistuksen mukaisesti (läjitys mukana) 19.032 euroa, josta julkisen rahoituksen osuus on puolet eli 9.516 euroa. Toinen puoli jää yhdistyksen vastuulle, tästä 1.980 euroa talkootyötä á 15e/h, 2.052 euroa lupamaksua (maksettu) ja loppuosa 5.484 euroa yhdistyksen hommattava vaikka lainotuksena.

Veej´jakajan hallitus käsitteli hakemuksemme 16.10.2018 puoltaen sitä, mutta lopullisen päätöksen teki ELY. Saimme ELY:ltä vahvistuksen asialle joulun jälkeen, aivan joulukuun 2018 lopussa (kirjelmän päiväys oli 20.12.2018).

Lisäksi marraskuussa (9.11.2018) kävimme neuvottelua Mäntyharjun kunnan kanssa. Paikalla olivat kunnanjohtaja Jukka Ollikainen ja tekninen johtaja Tapio Montonen (osan aikaa) sekä yhdistyksen puolesta Lauri Sihvo, Martti Kalliala, Pasi Waaramäki, Pentti Holmström ja Liisa Sihvo. Aluksi kunta lupautui mukaan ottamalla vastuulleen ns. läjitysmassat, mutta myöhemmin asia peruttiin, joten lisärahoituksen hankinta siirtyi vuodelle 2019.

Kunnossapitosuunnitelma

PIENI PYHÄVESI –yhdistys ry oli laatinut 30.11.2017 ESAELY:lle Pienen Pyhäveden kunnossuunnitelmaa koskevan avustushakemuksen (22.000 €) ja sitten 5.5.2018 siihen liittyvän avustushakemuksen Mäntyharjun kunnalle. Avustuksen saannin ehtona oli kunnan osallistuminen hankkeeseen. ESAELY oli jo myöntämässä avustusta 60 % hankkeesta sillä edellytyksellä, että Mäntyharjun kunta osallistuu. Hallintopakko-asiamme keskeneräisyydestä ja päällekkäisyydestä johtuen vedimme 18.5.2018 ELY:n suosituksesta avustushakemuksemme pois sekä ESAELY:stä että Mäntyharjun kunnasta.

Hallintopakko (Aluehallintoviraston päätös Nro 70/2012/2, Dnro ISAVI/83/04.09/2011, 20.9.2012)

Liikennevirastonhan piti antaa tilanneraportti AVI:lle vuoden 2017 helmikuun loppuun mennessä. Ruoppauskatselmuksen yhteydessä 12.6.2018 kuulimme ELY:n edustajalta (Luukkonen), että Liikennevirasto, nykyinen Väylävirasto, on palkannut Ramboll Oy:n tilannettamme selvittämään. Yhdistyksen piti päästä ELY:n suosituksesta mukaan asiasta keskustelemaan, mutta sitä kutsua ei koskaan tullut.

Asiasta ei mitään kuulunut, joten tammikuun 2019 lopulla/helmikuun alussa asiaa tiedusteltiin sekä Lauri että Liisa Sihvon toimesta Ramboll´lta. Ramboll vastasi työn olevan vielä kesken ja kertoi välittävänsä tiedustelumme myös Väylävirastolle (ent. Liikennevirasto), joka vastaa kyseisen hankkeen tiedottamisesta. Tämän jälkeen tiedustelimme asiaa vielä erikseen Väyläviraston Mäkelältä. Hänen vastauksensa (12.2.2019) kokonaisuudessaan:

Kiitos Liisa yhteydenotosta,

- Rakennushanke on takuuaikoineen päättynyt ja sen korvausasiat maantietoimituksessa käsitelty.

- Mitään päätöksiä, joissa olisi Väylävirasto velvoitettu toimimaan muutoin kuin tekemään seurannan raportointineen loppuun ei ole ilmennyt eikä ainakaan tullut minun tietooni.
- Liikennevirasto, nykyisin Väylävirasto ja ELY -keskus ovat syksyllä 2018 pitäneet palaverin, jossa on keskusteltu asian etenemisjärjestyksestä ja loppuraportin sisällöstä.
- Yhteisenä tuloksena päädyimme siihen että **hakemuksen** laadituttaa Väylävirasto ja toimittaa sen AVI:n käsiteltäväksi määrättyssä muodossa.
- Asiantuntijakonsulttina laatimisessa toimii Ramboll Väyläviraston kustantamana.
- AVI tekee sitten hakemuksen pohjalta tarvittavat kommenttikierrokset ja päättää asiasta parhaaksi katsomallaan tavalla.
- Väylävirasto ei ryhdy mihinkään ennakoiviin toimiin ennen AVI:n päätöstä. **Ari Mäkelä**

Tarkistimme taas kerran: ”Mitä aluehallintoviraston päätös kertoo hallintopakkoasiastamme eli mistä hakemuksessa on kysymys.” AVIn päätös edellytti: ”Liikennevirastoa tekemään vuoden 2017 helmikuun loppuun mennessä Itä-Suomen aluehallintovirastolle vesilain mukainen hakemus, johon sisältyvät esitys vesistö tarkkailun jatkamisen tarpeellisuudesta sekä tarkkailutulosten ja muun käytettävissä olevan aineiston perusteella tehtävä esitys niistä toimenpiteistä, jotka ovat jatkossa tarpeen Pienen Pyhäveden veden laadun ja ekologisen tilan säilyttämiseksi vähintään sillä tasolla, mikä vallitsi ennen VT5 parantamisen aloittamista. Hakemuksessa on selvitettävä ainakin tarve hapettaa ja ilmastaa Pienen Pyhäveden syvänteitä, mikäli niiden sisäkuormitteinen tila ei ole parantunut vuosien 2011–2012 tilanteeseen verrattuna, sekä muita mahdollisia kunnostustoimenpiteitä”.

Odotamme edelleen (6.3.2019) AVIn lopullista päätöstä hallintopakko-asiassamme.

Pienen Pyhäveden tilan seuranta

Liikenneviraston velvoite vesistö tarkkailuun päättyi helmikuun loppuun 2017. Viimeiset mittaukset ovat syyskesältä (23.8.2016).

Vuosien 2017 ja 2018 aikana ei ole teetetty omia vesianalyysyjä, viimeiset omat mittaukset ovat marraskuulta 2016, jolloin rankkojen syysateiden aikaan tarkistettiin Ryönän ojan ja Mäkkiinmaan ojan tilanne (23.11.2016).

Mäntyharjulla 9.3.2019

PIENI PYHÄVESI -yhdistys ry
Hallitus